

Դանիել Վարուժան

Վենետիկ

Ծավի՛ Վենետիկ, փառապա՛նծ Տիկին,
Ձոր Իտալիան գինով սընույց,
Եվ Արևելքն իր գարդերով անգին,
Պըճնեց վեհ ճակատդ ու ոտքերդ լույծ:

Ադրիականին բամբիշն ես հավետ,
Ջարդարված՝ ջուրե ժապավեններով,
Լիտոյի արևն, ելլելով ծոցեդ,
Թագ կ'ըլլա գըլխուդ և կ'ընկըղմի ծով:

Կը հեղու երկինքն, իբրև սիրահար,
Աստղե՛ր գըրկիդ մեջ, աստղեր մագերուդ,
Ծովն առջևդ սըփոնե՛ր է գորգ ու գոհար.
Ջույգ կապույտի մեջ Երա՛գ մ'ես կապույտ:

Կըռթնած՝ բարձերուն վըրա փըրփուրե՛
Որքա՛ն թովիչ ես, երգն ալքերուն լուրթ
Երբ որ կ'ունկընդրես, ո՛վ Քաղաք ջուրե,
Ո՛վ Լափյուրիինթոս քայլերու պանդուխտ:

Ունիս ճամբաներ նեղ ու օձիուով,
Կեսը սալաքար, և կեսը ալիք.
Հոն կըրնանք, ընկերս ու ես, խոսելով

Երթալ, ես՝ ոտքով, նավակի մեջ՝ ինք:

Անիվն անոնց մեջ ակոս տողած չէ.

Եվ ոչ ալ պայտն հուր կայծեր սերմանած.

Ձրկնորսին սանդա՛լն հրգոր կը հրնչե

Հո՛ն, ուր ճեմեց Տոժն օր մը սիգընթաց:

Անթիվ կըղզիներ, շենքեր վըրանին,

Կոր կամուրջներով են շրթայարկված:

Կարծես կուզ ուղտերն են կարավանին՝

Անապատին մեջ ժայռերու փոխված:

Կը լվա ջուրն հի՛ւր տուներուն գեջ՝

Փոշի առ փոշի ծեփը լիզելով,

Երկու կըղմինտրի անջրպետին մեջ

Կ'ածե սլականջն ի՛ր ձուերն ալեխտով:

Պատուհաններուն տակ ջրանցներ շափյուղա

Հայլի են կարծես՝ գոր ծովն է հրդեր,

Ուր աստղերուն մեջ, լուսնին քով, կըրնա

Վենետկուհին իր դեմքը գետեղել:

Որմերուն ըստվերն հեհե կը նագի

Ալիքներուն վրա, ալիքն՝ որմերու:

Տունը ջուրին մեջ նորեն կը սկըսի,

Միշտ քայքայելով՝ առանց փրչելու:

Դըռներուն խոնավ շեմը կոնտոլ մ'է.

Անգույզ Քաղաքին անգո՛յզ կարկուրա,

Որ գիշերվան մեջ՝ ճակտին կը կըրե,

Միակ աչք մ'հրեղեն, փայտե՛ կիկլոպա,

Որ լորտուի պես սև, սողագընաց,

Կամուրջներուն տակ կը սահի կ'անցնի,
Ինչպես զրդշումին տակ մե'ղքն ամոթխած...
Ա'յս տարբերությամբ՝ որ մեղքն աչք չունի:

Ահա Մեծ-Չըրանցդ, ո'վ Քաղաք-դըշխող,
Որ կոր երիզով քեզ կը պարուրե,
Իբր Ադրիականն իր թևը կապույտ
Վիզըդ անցրներ՝ որ թուշդ համբուրե:

Սուրբ Մարկոսն ահա, թանգարան անհուն
Գեղարվեստներու, բրածո սուրբերու.
Անոր կից պալա'տն ահա Տոժերուն.
Խորանը գահեն քայլ մըն է հեռու:

Ահա Փիոմպիններն՝ որոնց տակ հավետ
Այսօր կը մընչեն տատրակնե'ր հըլու.
Երնե'կ քեզ անկմանդ մեջ իսկ, ո'վ Վենետ,
Բանտերդ են փոխված թըռչնո բույներու:

Եվ ա'յլ տաճարներ, ա'յլ ապարանքներ,
Կոթողներ կրոնքիդ, հանճարիդ հըսկա.
Ալիքներ անոնց առջև կ'երգեն դեռ
Փառքդ անցյալ՝ գրրված ծովերուն վրա:

Ու Հառաչանքի կամուրջն ավասիկ,
Կամուրջն՝ որուն վրա, իրիկնադեմին,
Երգը լըսեցի ջուրերուն հեզիկ՝
Երբ կու գար աչքերս համբուրել քամին:

Կանգնած՝ արևուն առջև մայրամուտ՝
Մերտեցի գույներ, շողեր մեղմընթաց.
Քու եկընքիդ մեջ և քու ջուրերուդ՝
Հոգիս նըկարչի վըրձին մ'էր գըտած,

Ո՛րքան ալիքներ, ալիքներ լաժվա՛րդ,
Ալիքներ նարի՛նջ, հակի՛նթ ալիքներ...
Ո՛վ Վենետիկդ իմ, Լըճակըդ գրվարթ
Թիցիանոյի երանգապնակն էր:

Պիտի քրնարս իմ քեզ հիշե հավետ,
Քու փառքըդ մուրճի, փառքըդ վրճինի.
Պիտի հիշե և՛ խուցն այն տըխրավետ
Կանանչ ջրանցին վրա սուրբ Գարմինի:

Իր պատուհանին ձողերուն առջև
Էր՝ որ ես լացի, նայելով լուսնին,
Կամքըս բանտարկված: Հոն սիրտս հևիհև
Ընայեց հեռացող երգը ձրկնորսին:

Դարձյալ անկից է՝ որ ես առջի հեղ
Տեսա Լինտան, կույսն ասամներով բրինձ,
Որ նըստած իր հոր նավակին մեջտեղ՝
Կը հյուսեր ուղկան մ'ու կը ժըպտեր ինձ...